

V oblasti šetření nemocí z povolání deklarují odborové svazy sdružené v ČMKOS výrazně méně poznatků, než u pracovních úrazů.

- **Nemocí z povolání je podstatně méně než pracovních úrazů;**
- **Rozhodovací proces o uznání nemoci z povolání jde, v podstatné části, mimo působnost zaměstnavatele (rozhoduje pověřené zdravotnické pracoviště);**
- **O šetření hygienické stanice nejsou odbory informovány.**

Poslední z uvedených okolností platí obecně o všech šetřeních prováděných na pracovištích orgány ochrany veřejného zdraví.

Často se tedy stává, že se místně příslušná organizace odborů o kontrole nebo šetření dozvídá náhodně nebo se o něm nedozví vůbec, pokud není zájem o informování ze strany zaměstnavatele – u větších zaměstnavatelů v tomto směru existují vnitřní dohody.

Uvítali bychom, kdyby orgány ochrany veřejného zdraví postupovaly obdobně jako inspektoráty práce – při návštěvě u zaměstnavatele se vždy ptají, zda zde působí odborová organizace a zvou jejího zástupce.

Vyskytující se významnější problémy

Dlouhodobě uvádí problémy v šetření a uznávání nemocí z povolání OS pracovníků hornictví, geologie a naftového průmyslu.

Jde o postup, kdy pracovník je přeřazen z výkonu rizikové práce na nerizikovou, v „žádosti“ o lékařskou prohlídku zaměstnavatel uvede pouze tuto aktuální činnost a je opomíjeno, že řadu let pracoval v riziku. Lékařská prohlídka se tudíž na tuto skutečnost nezaměří, nejsou provedena patřičná vyšetření, což pak často vyústí k „vyřazení“ zaměstnance z práce pro obecné onemocnění.

ČMKOS

Svaz dlouhodobě poukazuje, že pro obecné onemocnění odchází z práce v rámci OKD cca 100 zaměstnanců ročně a je důvodná domněnka, že alespoň u části z nich není uznána nemoc z povolání pro nesplnění podmínky zařazení na práci při níž nemoc z povolání vzniká, což může být aktuálně pravda, avšak není zhodnocena předchozí expozice zaměstnance všem rizikovým vlivům.

K nápravě pak často dochází až soudní cestou.

OS KOVO uvádí ve výroční zprávě jeden problémový případ, který se týká firmy z oblasti tzv. automobilu, kde, podobně jako v předešlém případě, se zaměstnavatel snaží dávat zaměstnancům výpovědi pro obecné onemocnění, ačkoliv je důvod předpokládat uznání nemoci z povolání.

V rámci výkonu odborové kontroly nad BOZP byl tímto svazem zaznamenán případ, kdy zaměstnavatel neposlal zaměstnance na mimořádnou lékařskou prohlídku ihned po oznámení nemoci z povolání a nechal jej pracovat na původním pracovišti ještě půl roku.

V obecnější rovině OS KOVO poukazuje na větší míru výskytu nepříznivých důsledků přetěžování malých svalových skupin jako lokální svalová zátěž, zejména na montážních linkách, kde zaměstnanci vykonávají nescísně krát stejnou pracovní operaci, často ve 12ti hod. pracovních směnách.

ČMKOS

V této souvislosti se poukazuje na deficit v řešení ergonomie pracovišť – tato oblast není prakticky kontrolována.

OS zdravotnictví a sociální péče uvádí k relativně vysokým počtům **Scabies** (svrabu), že hlavní příčinu spatřují v tom, že zdravotnický personál přichází jako první do kontaktu se sociálně problémovými skupinami osob (bezdomovci), zde zpravidla dojde k přenosu infekce na více zaměstnanců.

Jiná infekční onemocnění jsou spíše nahodilá, nedochází k jejich hromadnému šíření mezi zaměstnanci v rámci ČR, ale většinou při náhlém výskytu v daném zařízení.

Určitá ostražitost je na místě v případě stoupající incidence TBC a HIV. Např. Jedno z odběrních míst a laboratoří ZÚ indikovalo od srpna 2017 do ledna 2018 šest pozitivních záchytů.

Podle stávajícího znění vyhl. č. 432/2003 Sb. je práce v těchto odběrních místech a laboratořích zařazena do kategorie 2., je otázka, zda by toto nemělo být přehodnoceno. Nejde sice o záměrnou práci s konkrétním biologickým činitelem, nicméně do těchto odběrních míst chodí lidé, kteří mají důvod k nejistotě, zda nebyli nakaženi, takže pravděpodobnost kontaktu se zdroji nákazy je zde jasně vyšší, než v obdobných zdravotnických zařízeních, nesespecializovaných na vyšetřování HIV.

Problém je s odškodňováním nákladů účelně vynaložených ve spojitosti s léčením, jako jsou hepatitidy různých typů, kde je třeba držet dietu. Zaměstnanci nedostávají náhradu za zvýšené náklady na dietní stravování. Není stanovena lékařem doba, po kterou musí dietu držet (může to být i celý život), tím pádem není uplatňován nárok u pojišťovny.

Prakticky neměnný zůstává ve zdravotnictví stav šíření a rozvoje průmyslových alergií - zdrojem jsou převážně sanitační prostředky. Často je opomenuto zařazení zaměstnanců do kategorie druhé při expozici chemickým látkám a směsím klasifikovanými s H větami H317 a H334, i když tento stav se lepší, dříve jsme tento nedostatek konstatovali v 90% kontrol.

Shrnutí

Celkově se domníváme, že systém vyhledávání a uznávání nemocí z povolání není špatný, jednotlivé výjimky nepovažujeme za selhání systému.

Pokud jde obecně o intenzivnější zapojení odborových organizací při kontrolách prováděných OOVZ, není, dle našeho názoru, nutná revize zákona, stačilo by pozměnit metodiku výkonu dozoru. Připomínáme ustanovení § 108, ZP: ***„(7) Zaměstnavatel je povinen umožnit odborové organizaci a zástupci pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci při kontrolách orgánů, kterým přísluší výkon kontroly podle zvláštních právních předpisů, přednést své připomínky.“***

ČMKOS

Primárně jde tedy o povinnost zaměstnavatele, ten však, ne vždy, má zájem o účast zástupců zaměstnanců.

ČMKOS oceňuje, že je držena dohoda o průběžném doplňování seznamu nemocí z povolání, práci příslušné pracovní skupiny považujeme za velmi prospěšnou.

V této souvislosti nás mrzí obstrukční postup zaměstnavatelských svazů při zařazování položky „poškození bederní páteře z dlouhodobé fyzické zátěže“, díky kterému se zařazení této položky do seznamu zdržuje již rok.

ČMKOS

Děkuji za pozornost

ČMKOS

Zbyněk Moravec, Centrum BOZP při ČMKOS
moravec.zbynek@cmkos.cz

V materiálu byly použity výroční zprávy OS o výsledcích kontrolní činnosti na úseku BOZP za rok 2017.

